

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 7Csp/36/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8324201420
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Tomášová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2024:8324201420.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Janou Tomášovou v právnej veci žalobkyne: A. B. C. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXXX/X, XXX XX F., zast. JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom ul. Sovietskych hrdinov č. 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Prievozská 2, 821 09 Bratislava, IČO: 35 724 803, zast. Remedium Legal, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom, Prievozská 2, 821 09 Bratislava, IČO: 53 255 739, o priznanie primeraného finančného zadostučinenia vo výške 300,- eur, takto

rozhodol:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 100,- eur, a to v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalobu vo zvyšnej časti zamietla.

Žalobkyni voči žalovanému priznáva nárok na plnú náhradu trov konania z prisúdenej sumy s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa súd dňa XX.XX.XXXX domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by súd žalovanému uložil povinnosť zaplatiť jej sumu 300,- eur a zaviazal ho na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

Podanie žaloby odôvodnila tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 6Csp/65/2022, bola ako žalobkyňa v postavení spotrebiteľky o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky úspešná Rozsudkom Okresného súdu Humenné, sp. zn. 6Csp/65/2022-156 zo dňa 20.04.2023, súd vo výroku III. určil, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o spotrebiteľskom G. H. I. č. XXX/XXXX/XXXX zo dňa XX. X. XXXX v čl. V. Poplatky v bode 2. v znení: „Dlžník je ďalej povinný zaplatiť banke poplatok za: a) upomienku a administratívu vymáhania vo výške 25,- eur v prípade nedodržania podmienok zmluvy, ktorý je splatný vždy v deň odoslania upomienky.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

Uviedla, že ako spotrebiteľka si uplatňuje satisfakciu za porušenie svojich spotrebiteľských práv. Svoje práva musela brániť v pôvodnom konaní. Primerané finančné zadostučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Zároveň má mať aj funkciu relutárnu. Keďže je spotrebiteľkou, ktorá úspešne uplatnila porušenie svojho práva na súde, bola tým splnená hypotéza právnej normy.

Uviedla, že slovo primeraný má viacero synonym a jedným z nich je slovo spravodlivý. Výška PFZ preto nemôže mať len symbolický význam, nakoľko PFZ, len v symbolickej výške, nemôže byť ani primeraným ani spravodlivým. Na rozdiel od iných inštitútov finančného zadostučinenia existujúcich v právnom

poriadku SR (napr. ochrana osobnosti), v ktorých sa na prvé miesto kladie morálne zadosťučinenie a finančná satisfakcia slúži len na dovŕšenie nápravy, tak pri inštitúte PFZ je možné zadosťučinenie len v peňažnej forme ako jediného prostriedku, na jednej strane postihu nečestného dodávateľa a na druhej strane je PFZ odmenou spotrebiteľa za úspech na súde v spotrebiteľskom právnom vzťahu.

Poukázala, že ak má PFZ reálne plniť svoj účel, tak je to možné len priznaním PFZ v takej výške aby mala, nielen deklarovanú sankčnú, odradzujúcu a relutárnu funkciu, ale aby mala tieto funkcie aj reálne, čo PFZ priznané v symbolickej výške spĺňať nemôže. Aj keď výška PFZ sa nedokazuje a súd ju stanovuje voľnou úvahou, tak kritéria z ktorých by mala voľná úvaha vychádzať, vyplývajú z intenzity porušenia spotrebiteľského práva zo strany dodávateľa.

V ďalšom uviedla, že vo veciach, v ktorých je predmetom konania finančná čiastka, je jediným objektívnym kritériom, ktoré by malo byť rozhodujúcim pre určenie výšky PFZ, suma o ktorú sa dodávateľ na úkor spotrebiteľa obohatil, alebo sa chcel obohatiť. Pri nepeňažných nárokoch, z ktorých nevyplýva výška finančného plnenia, by takýmto kritériom mala byť recidíva porušovania spotrebiteľského práva, s tendenciou zvyšovania PFZ pri zistení opätovného porušenia spotrebiteľského práva. Vznik ujmy ani hrozba ujmy nepredstavujú žiadnu podmienku priznaného nároku na PFZ. Nakoľko je spotrebiteľkou, ktorá úspešne uplatnila porušenie svojho práva na súde, bola tým splnená hypotéza vyššie citovanej právnej normy.

Čo sa týka otázky rozsahu porušenia spotrebiteľského práva uviedla, že táto otázka je definovaná rozsudkom v základnej veci, t. j. rozsudkom Okresného súdu Humenné, sp. zn. 6Csp/65/2022, z 20.4.2023 a jeho odôvodnením, ktoré je hmotnoprávnou podmienkou nároku na PFZ a z tejto hmotnoprávnej podmienky je potrebné vychádzať, ako záväznej. Tento rozsah zisteného porušenia spotrebiteľského práva, v základnej veci, nie je možné v konaní o PFZ, ani rozširovať, ani zužovať.

2. Žalovaný s podanou žalobou nesúhlasil a žiadal ju zamietnuť v celom rozsahu. Vo vyjadrení k žalobe uviedol, že prvom rade namieta nedostatok svojej pasívnej vecnej legitímácie v konaní, nakoľko, ako vyplýva z odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Humenné sp. zn. 6Csp/65/2022 z 20.04.2023, v tzv. základnom konaní, on sa nedopustil porušenia spotrebiteľských práv žalobcu a jeho nemožno považovať za osobu, ktorá by za porušenie spotrebiteľských práv žalobcu zodpovedala. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. augusta 2022, sp. zn. 7 Cdo 80/2020 (R 47/2022) „Zodpovedným subjektom, od ktorého je možné požadovať primerané finančné zadosťučinenie v zmysle § 3 ods. 5 tretia veta zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov nemusí byť iba jedna zo sporových strán v súdnom konaní, v ktorom bol spotrebiteľ úspešný.“

Uviedol, že súd v rozsudku OS konštatoval v III. výroku rozsudku (ako jediný právoplatný výrok) neprijateľnosť zmluvnej podmienky. Už v tomto konaní namietal, že zmluvnú podmienku nekoncepcoval. Aj keď sa s uvedeným súd nestotožnil, rešpektoval rozhodnutie súdu v tejto časti a odvolanie nepodal. Je však potrebné uviesť, že v základnom konaní nebolo žiadnym spôsobom tvrdené zneužitie resp. uplatnenie tejto zmluvnej podmienky, ale dôvodom požadovaného určenia bola jeho samotná existencia (za ktorú žalovaný ak postupník nemá zodpovedať). V konkrétnom prípade išlo o zmluvu uzavretú v roku XXXX a postupca ani postupník nemohli vopred vedieť, že obdobné ustanovenie zmluvy bude v budúcnosti označené za neprijateľnú zmluvnú podmienku. V tomto prípade totiž nešlo o uplatnenie nároku zo strany veriteľa (tento už bol právoplatne priznaný), ktorej obsahom mali byť aj poplatky vzniknuté na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky, ale išlo o žalobu spotrebiteľa, ktorý namietal bezúročnosť úveru, bezdôvodné obohatenie a neprijateľnú zmluvnú podmienku. Okrem spomenutej neprijateľnej podmienky (za ktorú nie je zodpovednosť ako postupník je minimálne otáznou) žalobca nebol v konaní zatiaľ úspešný, v momentálnom pomere bol úspešný len v pomere 1:3 (konanie ešte prebieha), preto je otáznou, prečo by mu malo vzniknúť právo na akékoľvek primerané finančné zadosťučinenie v tejto veci – v tomto ohľade mala podľa jeho názoru žalobkyňa so žalobou počkať na právoplatné skončenie veci, žalobu podala predčasne. Je potrebné si uvedomiť, že ochrana práv spotrebiteľa by nemala fungovať tak, že spotrebiteľ podá žalobu napríklad na desať neprijateľných zmluvných podmienok, bude úspešný len v jednej a práv v tejto jednej bude viesť nový spor o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia – spotrebiteľ v základnom konaní v podstate úspešným nebol (resp. pôvodne bol prevažne neúspešným a konanie 6Csp/65/2022 ešte prebieha), preto je otáznou, či došlo k naplneniu hypotézy zákonnej normy spotrebiteľa, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie

práva. Výsledok konania sp. zn. 6Csp/65/2022 pritom môže mať podľa jeho názoru významný vplyv na posudzovanie úspechu žalobkyne v základnom konaní.

Tiež poukázal, že z obsahu podanej žaloby nie je zrejmé, akého konkrétneho porušenia spotrebiteľských noriem sa mal postupca resp. on dopustiť, pričom upozornil na skutočnosť, že v žalobe absolútne absentujú skutkové tvrdenia vo vzťahu k akémukoľvek porušeniu práv spotrebiteľa. Žalobkyňa musí brať na vedomie, že podľa civilného sporového poriadku opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy, ani citáciou textácie odôvodnenia rozsudku, pričom na tejto povinnosti nič nemení ich spotrebiteľský status, najmä ak je kvalifikovane právne zastúpený. Žalobkyňa neuniesla bremeno tvrdenia v rozsahu údajne porušených spotrebiteľských práv, z ktorého dôvodu je na mieste, aby sa súd zaoberal aj týmto dôvodom zamietnutia žaloby. Podľa jeho názoru sa jedná o bezúspešné uplatnenie práva, najmä v časti požadovanej výšky údajného primeraného finančného zadosťučinenia, ktorá je zjavne v rozpore s akýmkoľvek ráciom dotknutých právnych predpisov. Uvedený postup žalobkyne sa javí ako zneužitie noriem slúžiacich na ochranu spotrebiteľa, kedy spotrebiteľ môže pred súdom uplatniť akúkoľvek vyfabrikovanú sumu (napr. aj milión eur), avšak nič neriskuje, keďže aj priznanie určitej výšky finančného zadosťučinenia (napr. len symbolické euro) bude stále znamenať úspech v konaní a s tým korešpondujúci výrok o náhrade trov konania v rozsahu 100 %. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemá slúžiť ako trest voči dodávateľovi a už vonkoncom nie voči postupníkovi, ktorý odkúpil bankovú pohľadávku vzniknutú na základe spotrebiteľskej zmluvy, ktorá obsahovala neprijateľnú zmluvnú podmienku, k uplatneniu ktorej ani nedošlo (žalobca netvrdil, nielo preukazoval).

V ďalšom uviedol, že žalobkyňa výšku požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia, ktorú žalobca požaduje a nijak bližšie nešpecifikuje. Z praxe (napr. priamo nadriadeného súdu) je známe, že súdy spravidla priznáva finančné zadosťučinenie v základnej sadzbe 50,- eur a v mimoriadne odôvodnených prípadoch sumu 100,- eur a viac, za individuálneho posúdenia skutočného porušenia, správania sa dlžníka /dodávateľa atď. Žalobkyňa týmto nepoukazuje na paušalizovanie nárokov spotrebiteľov, avšak je neprípustné, aby si dlžník nesplnil svoje zmluvné povinnosti a následne požadoval umelo (vyfabrikované) finančné zadosťučinenie na úkor dodávateľa. Uvedené sa vymyká akejkoľvek logike veci ako aj regulácie ochrany spotrebiteľa. Primerané finančné zadosťučinenie nemá mať povahu sankcie za primárne porušenie spotrebiteľského práva, keďže nie je konštruované za jeho primárne porušenie (nárok naň nevzniká za prvotné porušenie práva alebo povinnosti zodpovednou osobou), ale len, tak ako to výslovne vyplýva aj z jeho označenia, povahy zadosťučinenia (odmeny) za aktivitu spotrebiteľa.

Na záver uviedol, že uplatnením práva pritom podľa prevažujúcej súdnej praxe nemožno rozumieť vždy (výlučne) iba podanie žaloby spotrebiteľom, ale výnimočne je takým aj účinná obrana (aktivita) spotrebiteľa v konaní začatom na podnet dodávateľa. Opätovne možno v tejto súvislosti poukázal na absolútne neúčinnú obranu spotrebiteľa v pôvodnom konaní, podčiarknutú nepriznaním trov konania, ako strane sporu inak úspešnej.

3. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobou a jej prílohami, rozsudkom vo veci sp. zn. 6Csp/65/2022, písomnými vyjadreniami žalobkyne a žalovaného, prednesmi práv. zást. strán sporu a zistil nasledovný skutkový stav:

4. Rozsudkom č.k. 6Csp/65/2022-156 zo dňa 20.04.2023, tunajší súd vyhlásil zmluvnú podmienku uvedenú v Zmluve o spotrebiteľskom G. H. I. č. XXX/XXXX/XXXX zo dňa XX.XX. XXX v čl. V. Poplatky v bode 2. v znení: „Dlžník je ďalej povinný zaplatiť banke poplatok za: a) upomienku a administratívu vymáhania vo výške 25,- eur v prípade nedodržania podmienok zmluvy, ktorý je splatný vždy v deň odoslania upomienky.“, za neprijateľnú zmluvnú podmienku. V tejto časti rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa XX.XX.XXXX. Konanie o určenie, že úver poskytnutý na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere G. H. I. č. XXX/XXXX/XXXX zo dňa XX.XX.XXXX je bezúročný a bez poplatkov, zastavil, konanie o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1 453,42 eur zastavil a žalobu v prevyšujúcej časti o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol.

V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že pokiaľ ide o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky uvedenej v čl. V. Poplatky pod bodom 2 písm. a) zmluvy, podľa ktorej dlžník je povinný zaplatiť banke poplatok za upomienku a administratívu vymáhania 25,- eur, súd má zato, že ide o zmluvnú podmienku,

ktorá je neprijateľná a je spôsobilá zhoršiť postavenie spotrebiteľa vo vzťahu k dodávateľovi. Nejde o individuálne dohodnutú zmluvnú podmienku, lebo toto ustanovenie je súčasťou formulárovej zmluvy, ktorú žalobkyňa ako spotrebiteľka musela buď v celom rozsahu prijať alebo ju odmietnuť. Tu súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/81/2019, ktorý uviedol, že: „Vo vzťahu k nákladom spojeným s upomienkami, zaplatacia ktorých sa žalobca domáha, odvolací súd uvádza, že takéto náklady za upomienky nemôžu mať sankčný charakter, v opačnom prípade by totiž mali povahu tzv. skrytej zmluvnej pokuty, čo je vo vzťahu k spotrebiteľovi nečestné, netransparentné. Podstatou týchto poplatkov je pridanie bližšie nešpecifikovaných a spotrebiteľovi nevysvetlených nákladov, ktoré nie sú preukázané.“ Právny predchodca súčasného žalobcu výšku poplatku za upomienku určil pevnou sumou a to 25,-- eur, čo by malo zahŕňať aj administratívu vymáhania. Takto určená výška poplatku nie je preskúmateľná a nie je možné zistiť, či zodpovedá reálne vynaloženým nákladom. Pojem „administratíva vymáhania“ je absolútne neurčitý a nie je možné z neho vyvodiť záver, za aké konkrétne úkony a v akom rozsahu má spotrebiteľ poplatok vo výške 25,-- eur uhradiť. Je zrejmé, že banka si tento poplatok určila pevnou sumou bez ohľadu na výšku reálnych nákladov spojených s upomienkou v prípade nedodržania podmienok zmluvy. Navyše tento poplatok je splatný vždy v deň odoslania upomienky. Banka môže poplatok zúčtovať aj opakovane, avšak najviac dvakrát za mesiac. V prípade nízkej splátky by to znamenalo, že poplatok za upomienku by bol za jeden kalendárny mesiac účtovaný v rovnakej alebo vyššej sume, ako by bola splátka úveru. Takto koncipovaný poplatok za upomienku je absolútne neprijateľný vo vzťahu k spotrebiteľovi a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán.“

V ďalšom uviedol, že Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znak neprijateľnej zmluvnej podmienky naplnia nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná. Za neprijateľnú sa považuje aj zmluvná podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových zmluvách). Práve takou podmienkou je v zmluve uvedená sankcia v prípade platenia poplatku za zaslanie upomienky vo výške 25,-- eur, pričom poplatok je dokonca splatný vždy v deň odoslania upomienky. Ide o poplatok, za ktorý nedostáva spotrebiteľ žiadnu ekvivalenciu v podobe materiálneho plnenia, ale ide len o poplatok banke, ktorý bol vopred určený pevnou sumou bez ohľadu na skutočné a reálne náklady na zaslanie upomienky. Preto súd túto podmienku vyhodnotil ako neprijateľnú a teda neplatnú.

5. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení zo dňa 04.07.2024 uviedla, že v zmysle výroku rozhodnutia súdu vydané v tzv. základnom konaní, ktorým bola určená neprijateľná zmluvná podmienka a jeho odôvodnením, je podľa môjho názoru evidentné, že som na súde úspešne uplatnila porušenie môjho práva, ako aj povinnosti žalovaného, čím som naplnila hypotézu právnej normy uvedenej v § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa.

Z východísk, na ktorých v sporoch o primerané finančné zadostučinenie stavia žalovaný posudzovanie pasívnej vecnej legitímácie vyplýva, že postupník nemôže byť nikdy porušovateľom spotrebiteľských noriem, a preto ho nemožno zaviazat' ani na povinnosť zaplatiť primerané finančné zadostučinenie úspešnému spotrebiteľovi.

Uviedla, že žalovaný vzniesol námietku nedostatku pasívnej vecnej legitímácie v konaní, pretože podľa svojho názoru pri postúpení pohľadávky vyplývajú povinnosti len postupcovi. Uvedenú námietku vníma iba ako snahu žalovaného vyhnúť sa následkom spätým s porušením spotrebiteľských práv a povinností. Rozsudkom prvoinštančného súdu vydaným v základnom konaní bol práve žalovaný identifikovaný ako subjekt, ktorý porušil spotrebiteľské práva a povinnosti ustanovené zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi. Žalovaný ako inkasná spoločnosť je povinný rovnako ako banka postupovať s odbornou starostlivosťou, čo však nedodržiaval a uplatňoval si v rámci zmluvného vzťahu poplatok, ktorý je právoplatne určený ako neprijateľná zmluvná podmienka. Dala do pozornosti, že žalovaný v základnom konaní neprejavil žiadnu sebareflexiu, ale súdne konanie sa snažil využiť vo svoj prospech, avšak výsledok základného konania dokazuje, že toto jeho právo súdiť sa, nemalo oporu v hmotnom práve, hoci už má skúsenosti a vedomosti z iných obdobných konaní o nesprávnosti svojej argumentácie, v ktorých už bol so svojimi právnymi názormi neúspešný. Ak by analogicky použila terminológiu

trestného práva, tak súdy by mali pri úvahách o PFZ, zohľadňovať v neprospech dodávateľov, v ich postupoch voči spotrebiteľom, tzv. špeciálnu recidívu dodávateľov. Tvrdenia žalovaného považujem za alibistické s cieľom vyhnúť sa akýmkoľvek spôsobom zodpovednosti za porušenie spotrebiteľských práv a povinností. Je teda nepochybné, že za daných okolností žalovaný je pasívne legitimovanou stranou sporu.

V ďalšom uviedla, že vzhľadom na charakter a stupeň porušenia práv a povinností daných spotrebiteľskými právnymi normami považuje uplatnenú výšku primeraného finančného zadosťučinenia za adekvátnu. Uplatnená výška zodpovedá svojmu účelu, pretože je potrebné toto finančné zadosťučinenie nevnímať ako kompenzáciu, ale ako poskytnutú satisfakciu. Rovnako je potrebné podotknúť, že prípadné sankcie vyplývajúce z opatrení dohľadných orgánov by boli neporovnateľne prísnejšie. Uvedené finančné zadosťučinenie má tiež odradiť žalovaného, ale aj iných dodávateľov, od porušovania práv spotrebiteľov. Záleží len na žalovanom, aby sa nedopúšťal recidívy v neprípustnom kontrahovaní v rozpore so záujmami spotrebiteľov. Primeranosť sumy 300,- eur je vzhľadom najmä na postoj žalovaného a intenzitu porušenia spotrebiteľských noriem evidentne daná. Žalovaný nechce niesť akúkoľvek zodpovednosť za porušenie svojich zákonných povinností. Uvedená výška je nanajvýš v minimálnej miere primeraná aj s ohľadom na výšku sankcií (pokút), ktoré podľa zákona č. 128/2002 Z.z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa alebo zákona č. 747/2004 Z.z. o dohľade nad finančným trhom je oprávnená dodávateľovi uložiť Národná banka Slovenska. Neschopnosť spotrebiteľov nemôže byť legálnym zdrojom ziskov obchodníkov, poškodzujúc v konečnom dôsledku celú spoločnosť. To sa týka aj konania, ktoré sa vonkajšiemu pozorovateľovi javí byť ako ľahkomyseľnosť a nezodpovednosť, zo strany spotrebiteľa. V skutočnosti je to prejav slabosti spotrebiteľa, ktorý je vo väčšine prípadov do konania, javiacim sa ako ľahkomyseľné a nezodpovedné, vmanévrovaný agresívnymi reklamnými kampaňami obchodníkov, z ktorých sa zdá, že ak si spotrebiteľ produkt obchodníka kúpi, resp. dá si poskytnúť, ešte na tom zarobí. Štát nemôže dovoliť, aby táto „nezodpovednosť a ľahkomyseľnosť“ spotrebiteľov, ktorá je len prejavom ich slabosti, bola zdrojom neúmerných príjmov nič neprodukujúcich obchodníkov, keď jediným efektom ich činnosti je ochudobňovanie obyvateľov SR a transfer obrovských súm finančných prostriedkov do zahraničia, namiesto toho, aby sa dostali do finančného „krvného“ obehu v SR, napr. cez maloobchodnú sieť, čo by v konečnom dôsledku podporilo výrobu, obchod, zamestnanosť a životnú úroveň všetkých vrstiev obyvateľstva.

Na záver poukázala, že aj súdu je z jeho rozhodovacej činnosti dozaista známe, že žalovaný dlhodobo a vo veľkom rozsahu porušuje spotrebiteľské práva na finančnom trhu. Aj v súčasnosti, napriek množstvu rozsudkov vydaných proti žalovanému, tento neustále používa nekalé obchodné praktiky a finančne sa snaží na úkor spotrebiteľov obohacovať, najmä využívaním neprijateľných zmluvných podmienok.

6. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 29.07.2024 uviedol, že je nie sporné, že si ako veriteľ uplatnil od žalobkyne v upomínacom konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica sp. zn. 5Up/990/2020 len časť postúpenej istiny vo výške 5 000,- eur (spolu so zákonným úrokom z omeškania z tejto sumy a trovami konania). Predmetné upomínacie konanie bolo ukončené vydaním platobného rozkazu 5Up/990/2020 zo dňa 01.07.2020, ktorý je právoplatný a vykonateľný odo dňa 18.09.2020. Na neho ako veriteľa bola pritom postúpená suma istiny 13 321,25 eur, vyčísleného úroku 3 958,82 eur, vyčísleného úroku z omeškania 289,57 eur a ostatného príslušenstva 159,12 eur, t. j. suma spolu 17.728,16 eur (t. j. vyše 3 a pol násobok uplatnenej sumy v upomínacom konaní). V upomínacom konaní si žiaden poplatok neuplatnil, tobôž nie taký, ktorý by mal podklad v základnom konaní súdom určenej NZP (poplatok za upomienku). Žalobkyňa podľa jeho názoru nevie relevantne zdôvodniť, ako dospela k svojím záverom o tom, že on ako postupník nepostupoval s odbornou starostlivosťou, ak si uplatnil len časť postúpenej istiny v súdnom konaní voči žalobcovi ako dlžníkovi. Ak žalobkyňa hovorí o tom, že on si je niečoho vedomý a vedome niečo porušuje, tento jeho záver nemá oporu v zmluvnom vzťahu medzi žalovaným a žalobkyňou, ale sa skôr jedná o všeobecné a nekonkrétne domnienky žalobkyne, ktoré nesúvisia s prejednávanou vecou.

Poukázal, že on ako inkasná spoločnosť, ktorá odkupuje pohľadávky a tieto vymáha ako postupník, nemá možnosť ovplyvniť už uzatvorené zmluvné vzťahy medzi postupcom (bankou) a jej dlžníkmi, do ktorých na základe postúpenia pohľadávky vstupuje. Zmluvnú dokumentáciu nekoncipuje, vstupuje do zmluvných vzťahov už existujúcich. Je nadbytočné určovať NZP voči postupníkovi, ktorý zmluvu nekoncipuje, nakoľko takéto určenie má byť vyslovené voči postupcovi, ktorý nerešpektuje určité znenie

zákona. Inak povedané, zakázať postupníkovi uzatvárať zmluvy s určitým znením je nevyhnutné, keďže postupník ich neuzatvára. Jediné, čo postupníkovi zostáva – v rámci zachovania spomenutej odbornej starostlivosti – je uplatniť si tú oddelenú časť pohľadávky, ktorá nie je NZP dotknutá, čo on aj urobil. On si teda neuplatnil poplatky (ktoré mohli mať podklad v NZP), ba dokonca si neuplatnil ani väčštinovú časť postúpenej pohľadávky s príslušenstvom, nakoľko si uplatnil nárok na zaplatenie istiny 5.000,- eur (oproti postúpenej sume celkom 17.728,16 eur, z ktorej poplatky tvorili len 159,12 eur). Argumentácia žalobkyne je v tomto ohľade nelogická a vnútorne si protirečiaca, nakoľko on sa zdržal použitia NZP, resp. uplatňovania si nárokov majúcich podklad v NZP, pričom podľa názoru žalobkyne má on zodpovedať už len za jej samotnú existenciu, ktorú nemohol nijak ovplyvniť. Je zrejmé, že ani žalobkyňa nedokáže súdu relevantne ozrejmiť, čoho konkrétne – porušenia akej spotrebiteľskej normy – sa mal dopustiť, ak len vstúpil do existujúceho zmluvného vzťahu a následne si uplatňoval časť postúpenej istiny (uplatnenie si zákonného práva na súde – konkrétne časti postúpenej istiny ktorú mu súd aj právoplatne priznal, isto nemožno považovať za akékoľvek porušenie).

Uviedol, že žalobkyňa ďalej opakuje, že primeranosť sumy PFZ vo výške 300,- eur je evidentne daná, týmto spôsobom si však len (samému sebe) dáva za pravdu, avšak stále bez uvedenia jediného relevantného argumentu, pričom opätovne poukazuje na výšku sankcií, ktoré zákon oprávňuje Národnej banke Slovenska ukladať dohliadaným subjektom. Žalobkyňa teda len duplikuje tzv. bezobsažný argument a stotožňuje sa sám so sebou. Žalobkyňa v rámci svojej repliky polemizuje nad neschopnosťou spotrebiteľov, ich ľahkomyselnosťou a nezodpovednosťou, slabosťou, ďalej nad tým, ako štát nemôže dovoliť ochudobňovanie obyvateľov a transfer obrovských súm finančných prostriedkov do zahraničia, namiesto toho, aby sa dostali do finančného „krvného“ obehu v SR a podobne.

7. Podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len "kolektívne záujmy spotrebiteľov"). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

Podľa § 2 písm. a) Zákona o ochrane spotrebiteľa, spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, zamestnania alebo povolania.

Podľa § 3 ods. 3 Zákona o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 4 ods. 2 Zákona o ochrane spotrebiteľa, predávajúci nesmie, ukladať povinnosti bez právneho dôvodu, upierať spotrebiteľovi práva podľa § 3, používať nekalé obchodné praktiky a neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 53 ods. 1 zákona č. 108/2024 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ustanovenia tohto zákona sa použijú na zmluvu uzatvorenú po 30. júni 2024. Vznik právnych vzťahov zo zmlúv uzatvorených pred 1. júlom 2024 a nároky vzniknuté z týchto zmlúv sa posudzujú podľa právnych predpisov účinných do 30. júna 2024.

8. Podľa § 1 ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

9. Podľa § 52 ods. 1, 2 a 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) platného a účinného v rozhodnom období, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva

bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53a Občianskeho zákonníka, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

Podľa § 524 ods. 2 Občianskeho zákonníka, s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

10. Podľa Smernice č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách čl. 3, zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá, sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, a to ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou.

11. Podľa citovaného ustanovenia § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, má spotrebiteľ právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa zodpovedá, avšak iba za predpokladu, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva na ochranu spotrebiteľa. Uvedené právo nie je možné zamieňať s právom na vydanie bezdôvodného obohatenia. Predpokladom pre priznanie nároku je skutočnosť, že v konaní spotrebiteľ uplatnil nárok, ktorý vznikol porušením práv spotrebiteľa, teda práv nie len podľa zákona č. 250/2007 Z.z. ale aj práv podľa piatej hlavy prvej časti Občianskeho zákonníka, zákona o spotrebiteľských úveroch. Uplatnením práva však nemožno rozumieť iba podanie žaloby spotrebiteľom, ale takýmto konaním je aj účinná obrana spotrebiteľa v konaní začatom na podnet dodávateľa.

Súdne rozhodnutia už ustálili, že nevyhnutnosť ochrany spotrebiteľa je daná jeho nerovným postavením vo vzťahu spotrebiteľ - dodávateľ vyplývajúcim z nerovnováhy vyjednávacej sily, nerovnomernosti znalostí a ekonomickej neúmernosti zdrojov. Systém ochrany zavedený Smernicou č. 93/13/EHS, ktorý bol prebratý aj do Občianskeho zákonníka vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa nachádza v nerovnom postavení voči predávajúcemu alebo poskytovateľovi z hľadiska jeho vyjednávacej sily, z hľadiska úrovne informovanosti, čo ho vedie k tomu, že pristúpi na podmienky vopred vytvorené predávajúcim alebo poskytovateľom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah. V týchto vzťahoch je práve dodávateľ vo fakticky výhodnejšom postavení, pretože má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému svoje služby poskytuje.

V súvislosti s výkladom samotného pojmu „úspešné uplatnenie práva“ zo strany spotrebiteľa, súd poukazuje na interpretačné pravidlo citované v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Obdo 45/2012 zo dňa 24. júna 2013, podľa ktorého „pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa“.

12. Žalovaný v tomto spore v prvom rade namietal, že na jeho strane nie je daná pasívna vecná legitímácia, nakoľko on so žalobkyňou spotrebiteľskú zmluvu neuzatváral a teda nemal možnosť ovplyvniť jej obsah, že je iba postupníkom, na ktorého veriteľ postúpil pohľadávku vo väčšej výške, avšak voči žalobkyni si titulom postúpenej pohľadávky uplatnil iba nárok na zaplatenie istiny so zákonným úrokom z omeškania, a v upomínacom konaní jeho žalobe bolo vyhovené v celom rozsahu.

13. Podľa ustálenej súdnej praxe pod pojmom aktívna vecná legitímácia sa rozumie také hmotnoprávne postavenie žalobcu, z ktorého mu z hmotného práva vyplýva uplatňovaný nárok uplatnený žalobou v sporovom konaní; skúmanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu) alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania; súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiadna zo strán konania nenamieta.

Nedostatok pasívnej vecnej legitímácie znamená, že niekto, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, nositeľom hmotnoprávnej povinnosti nie je. Určenie právneho subjektu, ktorý je v danom prípade nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, má zásadný význam z hľadiska určenia vecnej legitímácie na strane žalovaného.

14. Postúpenie pohľadávky zmluvou v zmysle § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka predstavuje typickú dobrovoľnú cesiu, ktorá je prejavom autonómie slobodnej vôle kontrahentov. V dôsledku postúpenia dochádza k prevodu pohľadávky z jej pôvodného majiteľa ako postupcu, na nového nadobúdateľa ako postupníka. Ide o dvojstranný právny úkon bez účasti dlžníka, ktorého súhlas sa na postúpenie pohľadávky nevyžaduje, a ktorý nemusí byť o postúpení vôbec informovaný. Práva a povinnosti dlžníka zo záväzkového vzťahu nie sú v zásade postúpením pohľadávky nijako dotknuté (princíp identity pohľadávky). Zákon osobitne chráni postavenie dlžníka, keď neumožňuje postúpenie pohľadávky, ktorej obsah by sa zmenou veriteľa zmenil a zachováva dlžníkovi aj vo vzťahu k postupníkovi všetky námietky proti pohľadávke, ktoré mohol uplatniť v čase postúpenia (§ 529). Postúpením pohľadávky dochádza v rámci záväzkového vzťahu k tzv. singulárnej sukcesii, ktorá má hmotnoprávne účinky. Právnym nástupcom (sukcesorom) pôvodného veriteľa sa v rozsahu postúpeného práva na plnenie stáva postupník [viď Števec, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník II., § 451-880. Komentár. Praha : C.H. Beck, 2015, 1802 s.; (ďalej len „Komentár“)].

Predmetom postúpenia môže byť akákoľvek pohľadávka v zmysle práva na plnenie voči dlžníkovi, pokiaľ jej postúpenie nevyklučuje Občiansky zákonník alebo iný právny predpis. Spôsobilým predmetom postúpenia môže byť vo všeobecnosti pohľadávka splatná alebo nesplatná, premičaná, podmienená, prípadne relatívne neplatná, pokiaľ sa dotknutá osoba pred postúpením neplatnosti účinne nedovolala podľa § 40a. Zmluvou o postúpení pohľadávky sa z hľadiska jej účinkov vždy prevádza iba konkrétne právo postupcu na plnenie voči dlžníkovi, nie však zmluvný vzťah ako celok. Postupník na základe cesie nevstupuje do základného obligačného vzťahu s dlžníkom, z ktorého postupovaná pohľadávka vznikla, a ktorého obsah môže tvoriť značný objem práv a povinností, ktoré nie sú postúpením dotknuté. Účastníkom pôvodného záväzkového vzťahu ostáva naďalej postupca. Spolu s pohľadávkou nadobúda postupník aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené. S postúpenou pohľadávkou nadobúda postupník osobitnú povinnosť strpieť prípadné uplatnenie námietok, ktorými dlžník v čase postúpenia disponoval voči postupcovi. (viď Komentár s. 1805).

15. Spôsob nadobudnutia pohľadávky zmluvou o postúpení pohľadávky má derivatívny charakter. Postupník nadobúda predmet postúpenia v takom stave, v akom sa nachádza v čase postúpenia. V súlade s princípom identity pohľadávky sa obsah dlžníkovho záväzku v dôsledku cesie nemení a nemení sa ani zabezpečenie tohto záväzku. Občiansky zákonník obsahuje právnu konštrukciu, na základe ktorej prechádza s postúpenou pohľadávkou na postupníka ex lege aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou

spojené. Ide o akcesorické práva, ktoré sú spojené s pohľadávkou ako hlavným záväzkom, a ktoré vznikli a trvajú v súvislosti s existenciou pohľadávky a jej obsahom.

Podľa § 529 ods. 1 Občianskeho zákonníka, námietky proti pohľadávke, ktoré mohol dlžník uplatniť v čase postúpenia, mu zostávajú zachované i po postúpení pohľadávky.

Súd uvádza, že v danom prípade, v tej časti nároku, ktorým sa žalobkyňa v konaní sp. zn. 6Csp/65/2022 domáhala určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky dojednanej v zmluve s pôvodným veriteľom, ide o právo, ktoré je s postúpenou pohľadávkou spojené. Je síce pravdou, že postúpením pohľadávky nedochádza k postúpeniu vzťahu, na základe ktorého pohľadávka vznikla (t. j. k postúpeniu pôvodnej zmluvy uzavretej medzi pôvodným veriteľom a dlžníkom). Ak sa však postupuje pohľadávka, s postúpenou pohľadávkou dochádza bez ďalšieho aj k prevodu ďalších práv spojených s pohľadávkou, ktoré sú na prevádzanej pohľadávke závislé. Preto je na strane žalovaného v tomto spore daná jeho pasívna vecná legitímácia.

V tomto smere súd poukazuje na závery NS SR vo veci sp. zn. 2Cdo/125/2018 v rozhodnutí zo dňa 27.06.2019 (zverejnené v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov pod sp. zn. 72/2019).

16. Súd je tiež toho názoru, že spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované trvajúcou existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky v právnom vzťahu k dodávateľovi. Neprijateľnosť zmluvnej podmienky nie je podľa zákona nijako daná tým, či spotrebiteľa už nejako zasiahla, alebo ho nezasiahla a či sa prípadne už domohol ochrany. Právny záujem na určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky v spotrebiteľských veciach je daný vždy a je daný spotrebiteľským právom.

17. V danej právnej veci mal súd teda jednoznačne za preukázané, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 6Csp/65/2022, žalobkyňa ako spotrebiteľ voči žalovanému si uplatnilo právo na určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky v úverovej zmluve uzatvorenej medzi ňou a pôvodným veriteľom, pričom pohľadávka z tejto zmluvy, vrátane všetkých práv s ňou spojených, bola postúpená na žalovaného. Žalobkyňa v tejto časti bola v konaní úspešná a na danú skutočnosť nemá žiadny vplyv to, že v ostatných ňou uplatnených nárokoch úspešná nebola. Žalobkyňa preukázala neoprávnený zásah do jej spotrebiteľských práv.

Práva žalobkyne boli bezpochyby porušené, keďže o tom svedčí úspech v spore v základnom konaní, vo veci určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Už toto základné konanie vytvára právny rámec pre uplatnenie si nároku na primerané finančné zadosťučinenie, keďže vychádza priamo zo znenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Je preto možné vyvodiť, že samotné úspešné uplatnenie porušenia práva vytvára rámcový právny základ pre uplatnenie si práva na primerané finančné zadosťučinenie, ktorého výška je už na posúdení súdu.

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušenia práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privodená aj nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

18. Súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19CoCsp/30/2020 zo dňa 08.12.2020 v ktorom uviedol: „Odvolačí súd ešte dodáva, že čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený nielen vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, čo v danom prípade bolo splnené konaním vedeným na Okresnom súde v Prešove pod sp. zn. 7Csp/62/2017, ale aj vtedy, ak to urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom, prípadne aj ich právnym nástupcom, proti uplatnenému nároku. V prejednávanej veci si žalobkyňa aktívne, podaním žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia, uplatňovala svoje práva proti žalovanému.“

Tiež poukazuje na rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/298/2020 zo dňa 30.11.2022 v ktorom súd uviedol: „Podľa § 3 ods. 5 vety tretej zákona č. 250/2007 Z. z. spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom

a osobitnými predpismi zodpovedá. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Uvedené ustanovenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jedinou podmienkou priznania práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspech spotrebiteľa v súdnom konaní, bez ohľadu na to, aké právo spotrebiteľa bolo porušené. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj sp. zn. 6Cdo/389/2015).

19. Ujma v zmysle ustanovenia § 3 ods. 5 posledná veta Zákona o ochrane spotrebiteľa nie je kvalifikačným znakom pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Postačuje, že spotrebiteľ úspešne uplatnil na súde porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom. Pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia je teda podstatné to, že k porušeniu práva došlo.

Okrem toho súd je názoru, že žalobkyni vznikla ujma v nemajetkovej sfére, keďže konanie žalovaného bolo spôsobilé privodiť jej ujmu vo sfére jej rodinného, súkromného a spoločenského života. Možno prisvedčiť žalobkyni, že táto znášala stav právnej neistoty, obávala sa o výšku dlhu a jeho neustále narastanie. Súd poukazuje, že samotné súdne konanie je náramne stresujúcim faktorom, odôvodňujúci priznanie finančného zadosťučinenia.

Najvyšší súd SR v konaní sp. zn. 6Cdo/127/2017 vo svojom rozhodnutí zo dňa 30.01.2019 uviedol: „Aplikujúc režim zákona č. 250/2007 Z.z. je potom nutné použiť jeho § 3 ods. 5, podľa ktorého spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Citované ustanovenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve.“

20. Vychádzajúc z uvedeného porušenia práv žalobkyne ako spotrebiteľa zo strany žalovaného, intenzity zásahu do práv spotrebiteľa, dĺžky trvania závadného stavu a konania a objektívnej spôsobilosti tohto konania vyvolať negatívne dôsledky v súkromnom a spoločenskom živote žalobkyne, považoval súd právny základ nároku na finančné zadosťučinenie za plne dôvodný.

21. V ďalšom sa súd zaoberal výškou primeraného finančného zadosťučinenia. V tomto smere súd poukazuje, že výška primeraného finančného zadosťučinenia nemusí byť v každom jednom prípade totožná s výškou bezdôvodného obohatenia. Zákon hovorí o primeranom finančnom zadosťučinení, čo umožňuje súdu posúdiť a zohľadniť jednotlivé prípady osobitne s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti prípadu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame finančné vyčíslenie, keďže má vyjadrovať satisfakciu za stav, keď sa spotrebiteľ musel obrátiť na súd a žiadať o ochranu svojich práv. Primerané finančné zadosťučinenie je chápané ako nástroj k odstráneniu ujmy nemateriálneho charakteru, nie ako náhrada za spôsobenú materiálnu škodu. O to viac

nemožno chápať primerané finančné zadosťučinenie ako náhradu škody, ktorá žalobkyni hrozila. Práve preto, že v prípade primeraného finančného zadosťučinenia ide o nárok, ktorý podlieha voľnej úvahe súdu, ktorá však musí byť podložená konkrétnymi skutkovými okolnosťami, je potrebné vychádzať z povinnosti žalobkyne tvrdiť a preukázať rozhodujúce skutočnosti, ktoré ju viedli k uplatneniu primeraného finančného zadosťučinenia práve v požadovanej výške.

Súd poukazuje, že náprava vo vzťahu k danému porušeniu práv spotrebiteľa - žalobkyne už bola čiastočne poskytnutá a to práve v konaní 6Csp/65/2022. Preto za situácie, ak žalobkyňa ani len netvrdila a už vôbec nepreukázala ďalšie okolnosti umožňujúce ovplyvniť rozhodnutie o výške primeraného finančného zadosťučinenia, sa finančné zadosťučinenie vo výške 300,- eur v tomto konkrétnom prípade javí ako neprimerané. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobkyne, resp. na kompenzáciu jej majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany.

Účelom poskytnutia zadosťučinenia je odčinenie útrap, keď sú voči spotrebiteľovi uplatňované nezákonné nároky alebo je vystavený bezprostrednej hrozbe nezákonných nárokov, je bezdôvodne sankcionovaný, znevýhodňovaný, diskriminovaný.

V danom prípade žalobkyňa okrem argumentu, že požaduje priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, ktoré má mať voči žalovanému sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa nedopúšťal recidívy, iné tvrdenia ohľadom výšky primeraného finančného zadosťučinenia neprodukovala. Súd poukazuje, že náprava vo vzťahu k danému porušeniu práv spotrebiteľa – žalobkyne, jej bola poskytnutá a to určením neprijateľnej zmluvnej podmienok v úverovej zmluve.

Preto za situácie, ak žalobkyňa ani len netvrdila a už vôbec nepreukázala ďalšie okolnosti umožňujúce ovplyvniť rozhodnutie o výške primeraného finančného zadosťučinenia, sa finančné zadosťučinenie vo výške 100,- eur, v tomto konkrétnom prípade javí ako primerané. Suma 100,- eur zodpovedá svojmu účelu, teda poskytuje žalobkyni satisfakciu a odradzuje dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľa. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobkyne, resp. na kompenzáciu jej majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany.

Z týchto dôvodov súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 100,- eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

22. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods. 1 a 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v zhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

V danej právnej veci predmetom konania bol nárok na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, výška ktorého závisela od úvahy súdu. U takéhoto nároku sa strana sporu považuje za plne úspešnú vtedy, ak je úspešná čo do základu nároku. Nie je totiž možné zaťažovať žalobkyňu procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku sporu. V takomto prípade má žalobkyňa právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu, avšak pri určovaní výšky trov konania sa bude vychádzať z prisúdenej sumy.

Súd preto žalobkyni priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu z prisúdenej sumy s tým, že v zmysle platnej právnej úpravy o konkrétnej výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.